

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ ПРИ
ПОВРЕДИ НА ГЛАВАТА КАЈ ДЕЦА

Член 1

Со ова упатство се пропишува начинот на медицинско згрижување при повреди на главата кај деца на примарно ниво на здравствена заштита.

Член 2

Начинот на медицинското згрижување на повреди на главата кај деца е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност за медицинското згрижување при повреди на главата кај деца на примарна ниво на здравствена заштита по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на медицинското згрижување, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-6556/2

26 ноември 2012 година

Скопје

МИНИСТЕР

Никола Тодоров

ПОВРЕДИ НА ГЛАВАТА КАЈ ДЕЦА

МЗД упатство
7.11.2011

- Основни податоци
- Испитувања
- Следење
- Мозочна контузија и интракранијална хеморагија

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

- Ударите на главата се чести кај децата. Внимателна анамнеза за повредата и повторувани клинички набљудувања се поважни од радиолошките студии.
- Повредата често подразбира мал потрес на мозокот. Потресот на мозокот е придружен со загуба на свеста, која трае само неколку минути, краток период на амнезија или умерено гадење и повраќање. По потресот на мозокот нема невролошки испад ниту патолошки радиолошки наод.
- Одморот в кревет не е неопходен, но детето е често малку изморено до крајот на денот.
- Линеарна скршениц на коската во париеталниот регион е мала повреда и не бара специјален третман. Возраста на детето и развојот треба да се поврзе со повредата при што треба да се разгледа можноста за неслучајна повреда (1).
- Коминутивна скршеница на коската, повеќекратни скршеници на коската и интракранијално крвање настанува како резултат на голема сила. Тие бараат специјалистички третман.

ИСПИТУВАЊА

- Почетните испитувања се состојат од внимателна анамнеза и од повторени клинички прегледи по неколку часа.
- Потребно е да се забележи нивото на свеста на детето, будноста и општата состојба. Потребно е да се реализира невролошки преглед соодветен за возраста, детето малку да се набљудува и повторно да се прегледа по одредено време.
- Доколку детето е добро и палпацијата на главата не предизвикува сомнение за абнормалности, нема потреба од краниограми. Погolem и сунѓерест оток на главата укажува на скршена коска, па поради тоа се потребни краниограми, како и внимателен сеопфатен клинички преглед.
- Доколку нема податок за губење на свеста, детето не повраќа или нема никакви аномалии за време на прегледот, детето може да биде пуштено дома во придружба на родителите и со одредени инструкции. Детето мора да биде вратено на преглед без одложување ако постојат повторувачки епизоди на повраќање, крвање од носот и од ушите, конвулзии или влошување на свеста.
- Дете што не се чувствува добро мора да биде однесено кај соодветен специјалист за проценка и за набљудување.

СЛЕДЕЊЕ

- Следењето мора да се обезбеди за дете што е пуштено дома. Благо симптоми на потрес на мозокот може да бидат присутни неколку дена.
- Потресот на мозокот не се карактеризира со влошување дома, значителна дремливост или влошување со други симптоми. Тие може да упатуваат на интракранијално крвање, при што симптомите, обично, почнуваат шест до 12 часа по повредата. Во тој случај, детето без одложување треба да се предаде на специјалистичка нега.
- Потресот на мозокот не остава постојани симптоми.

МОЗОЧНА КОНТУЗИЈА И ИНТРАКРАНИЈАЛНА ХЕМОРАГИЈА

- Мозочната контузија е почеста од интракранијалното крвање.
- Мозочната контузија и интракранијалното крвање кај дете, обично, го намалуваат нивото на свеста веднаш по повредата и кај повеќето случаи детето не заздравува како што се очекувало. Фокални невролошки испади се често присутни, вклучувајќи анизокорија.
- Детето треба веднаш да се прати на специјалистичка нега за радиолошки испитувања и третман.

Автори:

Mika Venhola

Претходни автори:

Pentti Kallio and Martti Kekomäki

Article ID: ebm00669 (030.007)

© 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines, 7.11.2011. www.ebm-guidelines.com**
2. **Упатството треба да се ажурира еднаш на четири години**
3. **Предвидено следно ажурирање до април 2015 година**